

Temat rozprawy autorki Igi Lalak to „**Spółeczna inicjatywa mieszkaniowa jako prawna forma zaspokajania potrzeb mieszkaniowych obywateli przez państwo**”.

Niniejsza rozprawa stanowi próbę weryfikacji jaki jest udział Państwa i obywateli w realizacji zadań dotyczących polityki mieszkaniowej. Badaniom została poddana problematyka dotycząca zalet i wad tego systemu. Autor doszedł jednak do równie istotnych wniosków w zakresie postrzegania potrzeb mieszkaniowych, jako kompleksowego zestawu wymagań związanych z miejscem zamieszkania, które łączą aspekty fizyczne, ekonomiczne, społeczne i ekologiczne - zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych ma bowiem kluczowe znaczenie dla zdrowia, dobrobytu i jakości życia obywatela.

Jej rozdział I został poświęcony współczesnym koncepcjom budownictwa mieszkaniowego w Polsce. W jego ramach dokonano szczegółowego omówienia wspomnianego zagadnienia z uwzględnieniem faktu, iż potrzeba mieszkaniowa obejmuje lokal mieszkalny o standardzie pozwalającym na godną egzystencję, odpoczynek i pracę, zapewniający schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i obecnością obcych ludzi. Prace związane z jego przygotowaniem pozwoliły na wysunięcie wniosku, że potrzeba mieszkaniowa to jedna z fundamentalnych potrzeb człowieka. Wiąże się ona z koniecznością zapewnienia sobie i swoim bliskim schronienia, ciepła i bezpieczeństwa, a przede wszystkim miejsca stałego bytowania, umożliwiającego funkcjonowanie ogniska domowego i samorealizację. Pokuszono się przy tym o postawienie tezy, iż potrzeba mieszkaniowa może niejako utożsamiać się z potrzebą bezpieczeństwa, która jako potrzeba psychiczna jest najbliższa potrzebom biologicznym każdego człowieka.

Rozdział II skupia się na zagadnieniu, które dotyczy dobra rodziny oraz przeciwdziałania bezdomności, jako konstytucyjnych dyrektyw dotyczących zaspokajania potrzeb mieszkaniowych obywateli. Szczególną uwagę poświęcono dobru rodziny, które jest nierozdzielnie związane ze wspomnianą już w rozdziale pierwszym zasadą zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, utożsamianą z zasadą bezpieczeństwa. Aby dokładnie zobrazować zakres realizowania zasady zaspokajania potrzeby mieszkaniowej zasadne było wykazanie jaką rolę pełnią towarzystwa budownictwa społecznego w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych obywateli.

W rozdziale III niniejszej rozprawy opisany został zakres zaspokajania potrzeb mieszkaniowych przez pryzmat zasady sprawiedliwości społecznej w publicznym porządku prawnym, związanym z działaniem władzy publicznej w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych obywateli, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii prawa do posiadania samodzielnego mieszkania. Prawo to uznane zostało przez społeczność międzynarodową za

jedno z podstawowych praw człowieka. Obszar badań zawartych w rozdziale III wykazał, iż mieszkań potrzebują wszyscy i przez całe swoje życie, jednak jest to dobro konsumpcyjne, na tyle drogie, że dla niektórych staje się wręcz nieosiągalne.

Rozdział IV dotyczy zadań samorządu terytorialnego w zakresie wspierania budownictwa mieszkaniowego ze szczególnym uwzględnieniem wdrażania polityki mieszkaniowej państwa przez samorząd terytorialny.

W rozdziale V omówiona została tematyka poświęcona ściśle działalności Towarzystwa budownictwa społecznego, jako jednej z form zaspokajania potrzeb mieszkaniowych przez Państwo. Autor w niniejszym rozdziale szczegółowo omawia procedurę wejścia w szereg najemców oraz warunki jakie nakłada na potencjalnego najemcę ustawa z dnia 26 października 1995 roku o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (tekst jedn. Dz.U. z 2021 roku, poz. 2224). Omówiony został również udział Banku Gospodarstwa Krajowego w procesie powstania towarzystw.

W ostatnim, VI rozdziale autorka skupiła się głównie na pozytywnych elementach oddziaływania społecznego w zakresie wspierania obywateli w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych przez władze publiczne omawiając przy tym szczegółowo legalną definicję bezdomności. Wspomniany rozdział przedstawia również uwagi *de lege ferenda* odnośnie zmian w przepisach prawa jakie zdaniem autora powinny zostać wprowadzone, aby poprawić obszar działalności towarzystw budownictwa społecznego.

Zakres przedmiotowy niniejszej rozprawy doktorskiej oraz problem naukowo – badawczy, którego rozwiązania w ramach zawartych w niej rozważań podjął się jej autor, wydaje się czynić te rozważania aktualnymi zarówno na gruncie nauki prawa materialnego administracyjnego, jak i na płaszczyźnie nauki prawa konstytucyjnego, które w konsekwencji mogą być postrzegane jako przydatne z punktu widzenia obu tych nauk.

The topic of the dissertation by the author Iga Lalak is "Social housing initiative as a legal form of satisfying the housing needs of citizens by the state".

Present dissertation attempts to verify what is the participation of the State and citizens in the implementation of housing policy tasks. Explored were also issues relating to the advantages and disadvantages of this system. However, the author reached equally important conclusions in viewing housing needs as a complex set of requirements for a place to live, which combine physical, economic, social and environmental aspects – indeed, the provision of adequate housing is crucial to the health, well-being and quality of life of citizens.

Chapter I of this dissertation was devoted to contemporary housing concepts in Poland. It discusses the aforementioned issue in detail, taking into account the fact that housing need includes a dwelling of a standard that allows for a dignified existence, rest and work, providing shelter from adverse weather conditions and the presence of strangers. The work involved in its preparation led to the conclusion that the need for housing is one of the fundamental human needs. It involves the need to provide shelter, warmth and security for oneself and one's loved ones and, above all, a place of permanent existence, enabling the functioning of the home and self-fulfilment. One is also tempted to pose the thesis that the need for housing can somehow be identified with the need for security, which, as a psychological need, is closest to the biological needs of every human being.

Chapter II focuses on the issue of family welfare and the prevention of homelessness as constitutional directives for meeting the housing needs of citizens. Particular attention was paid to the family welfare already mentioned in chapter one, which is inextricably linked to the principle of meeting housing needs equated with the principle of security. In doing so, one is tempted to pose the thesis that the need for housing can, as it were, be identified with the need for security, which, as a psychological need, is closest to the biological needs of every human being.

Chapter III of this dissertation describes the scope of meeting housing needs through the prism of the principle of social justice in the public legal order related to the action of public authorities in meeting the housing needs of citizens, with particular reference to the issue of the right to own independent housing. This right has been recognised by the international community as one of the fundamental human rights. The area of research in Chapter III showed that housing is needed by everyone and throughout their lives, but it is a consumer good, so expensive that it even becomes unattainable for some.

Chapter IV deals with the tasks of local government in supporting housing with particular reference to the implementation of state housing policy by local government.

Chapter V discusses a topic devoted strictly to the activities of a social housing association as one of the forms of meeting housing needs by the State. In this chapter, the author discusses in detail the procedure for entering into the ranks of tenants and the conditions imposed on the potential tenant by the Act of 26 October 1995 on Certain Forms of Supporting Housing Construction (consolidated text, Journal of Laws of 2021, item 2224). Discussed was also the involvement of Bank Gospodarstwa Krajowego in the establishment of the associations.

In the last chapter VI, the author focused mainly on the positive elements of social impact in supporting citizens in meeting their housing needs by public authorities while discussing in detail the legal definition of homelessness. This chapter also presents *de lege ferenda* comments on changes to the law which, in the author's opinion, should be introduced to improve the area of activity of social housing associations.

The subject-matter scope of the present doctoral dissertation and the scientific and research problem that the author undertook to solve within the framework of the considerations contained in it, seems to make these considerations up-to-date both on the grounds of the science of substantive administrative law and on the plane of the science of constitutional law, which, consequently, may be perceived as useful from the point of view of both these sciences.